

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 191-1913)

Originalt emne

Desinfektion, Desinfektører

Foreninger

Grundejerforeninger

Sygehuse

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 23. juni 1913](#)
- 2) [Byrådsmødet den 4. september 1913](#)
- 3) [Byrådsmødet den 17. maj 1923](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 23. juni 1913 - side 3

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 191-1913)

Andragendefra Foreningen

af Grundejere og næringsdrivende i nordre Bydel om at den elektriske Bane fra Aarhus til Randers maa blive lagt saa nær Byens Nord- og Nordvestgrænse som muligt og Forbindelsesspor fra den eventuelle Station ved Christiansbjerg ført ind gennem Nørrebrogade.

Henvistes til det under Punkt 4 nedsatte Udvalg.

Uddrag fra byrådsmødet den 4. september 1913 - side 2

[Til første side](#)

(J. Nr. 191-1913)

Meddelelse fra Formanden angaaende Meddelelsen af Vilkaarene for Kommunens Garantitegning for den elektriske Bane fra Aarhus til Randers samt (J. Nr. 191-1913) Andragende fra Foreningen af Grundejere og Næringsdrivende i nordre Bydel om Etablering af en Endestation for den elektriske Bane i Nærheden af Vennelyst.

Formanden udtalte, at det, da den elektriske Bane var paa Tale i sidste Møde, oprindelig kun angik Valg af 2 Mænd til at tiltræde Kommissionen for den foreløbige Besigtigelse, men at man ogsaa var kommet ind paa Spørgsmaalet om, hvorledes Byraadets Vilkaar for Garantitegningen var blevet meddelt Banens Forretningsudvalg. Taleren havde i dette Møde ikke bestemt kunnet erindre, hvorledes det hele var gaaet for sig, hvilket der kunde være god Grund til, da det var 4 Aar siden, men havde nu undersøgt Sagen. Allerede næste Morgen havde man desuagtet haft sin Dom færdig. Grundlaget for den Meddelelse, Taleren nu vilde gøre, var den Protokoltilførsel, der var tilført for Mødet den 23. Oktober 1909, og hvoraf der i sidste Møde var blevet oplæst en Del, dog ikke synderlig loyalt. Taleren oplæste dernæst den paagældende Protokoltilførsel, der er saalydende:

"Det vedtoges at tilbyde til Anlægt af en elektrisk Bane fra Aarhus til Randers at yde en Garanti - under Forbehold af Indenrigsministeriets Sanktion - til Beløb: 1 000 000 Kr. paa Vilkaar, at Linien føres fra Vejlbj by over Christiansbjerg og Byens Markjorder til Mølleengen, at Banen forpligtes til, hvis Sporvejslinien ikke føres til Christiansbjerg, da at føre et Sidespor fra Christiansbjerg til Byen efter nærmere Overenskomst med Hensyn til Endepunktet, og at ingen Sidelinie til Banen indtræder i Driftsfællesskab med denne uden Aarhus Byraads Samtykke. - Til at fremsætte dette Tilbud paa et Møde af de paagældende Kommuners Delegerede valgtes Formanden, Harald Jensen og Rahr, og disse bemyndigedes yderligere til, for saa vidt det under Forhandlingerne maatte vise sig nødvendigt, da at forhøje Garantisummen indtil 1250000 Kr."

Taleren bemærkede videre, at det alene deraf, at Byraadet havde valgt 3 Medlemmer til at fremsætte Tilbudet ved et Møde, fremgik, at Tilbudet skulde fremsættes mundtlig, men at dette blev ganske klart ved, at de 3 Medlemmer var blevet bemyndiget til yderlig at forhøje Garantisummen til 1250000 Kr. Dette sidste forudsatte nemlig, at der skulde Forhandlinger til. og at Tilbudet først derefter kunde faa sin endelige Form. Denne Fremgangsmaade var

da ogsaa stemmende med almindelig Praksis i slige Sager, naar de befandt sig paa et Standpunkt som Banen den Gang. Saaledes som Byraadet havde besluttet, skete det ogsaa. De 3 Medlemmer mødte og fremsatte Tilbudet og de til dette knyttede Vilkaar, hvilket alt blev tilført Banens Forhandlingsprotokol.

Taleren udtalte dernæst, at det dermed tydeligt var givet, at de 3 Medlemmer havde udført deres Mission og gjort deres Pligt. Hermed kunde Taleren i og for sig godt stoppe, men han vilde dog yderlig bemærke, at man i Øjeblikket intet vidste om Banens Stilling til Sagen, og at han af den Grund vilde bede Medlemmerne opsætte yderlig Drøftelse af Spørgsmaalet indtil videre, idet det ikke kunde tænkes, at der kunde være nogen Tvivl om de Forpligtelser, der i saa Henseende paahvilede Selskabet. Dog vilde han med Hensyn til Forpligtelsen bemærke, at det var givet, at denne ikke kunde indtræde, før Banen var blevet til. Før det var afgjort, at Banen skulde gennemføres, kunde der ikke være Tale om at bringe Vilkaaret angaaende Forbindelsen med den nordre Bydel til Virksomhed, og endda skulde der saa først forhandles med Sporvejsselskabet. Først naar det derefter var fastslaaet, at Sporvejen ikke vilde blive forlænget til Christiansbjerg, kunde der blive Tale om et Sidespor og endda ikke om, hvor dette skulde ende, da det beroede paa nærmere Forhandling med Byraadet I dette havde man Forklaringen paa, at Forpligtelsen ikke var optaget i Koncessionen og ikke kunde være optaget. I Koncessionen kunde vel optages Betingelser, men ikke som den paagældende, hvor der kun var fastsat Sideliniens ene Endepunkt, men ikke det andet. Forholdet var altsaa, at der paahvilede Selskabet Forpligtelse til at bringe denne Sag i Orden under Banens Anlæg, men da der vilde gaa mindst et Par Aar, inden Banen blev færdig, var der god Tid til at forhandle med Sporvejsselskabet. Skulde en saadan Forhandling ikke føre til noget Resultat, maatte der saa forhandles om, hvor Sidesporet skulde føres hen. -

Det vilde altsaa ses, at der ikke var Tale om nogen Forsømmelse fra Talerens Side, men at Sagen var blevet behandlet, som den skulde, saa Taleren maatte afvise enhver Beskyldning og endvidere henstille til Pressen at tage de stærke Ord, den havde anvendt overfor Taleren, tilbage. - Med Hensyn til Andragendet fra Foreningen for Grundejere og Næringsdrivende i den nordre Bydel bemærkede Taleren, at der ikke kunde gøres andet ved det end at henvise det til Byraadets Delegerede i Besigtigelseskommissionen, og hvis denne ikke vilde tage sig af det, til Banen Forretningsudvalg.

Harald Jensen var blevet forbavset over at se i "Politiken", at der skulde være forglemt

noget angaaende Byraadets Vilkaar. Taleren havde været med fra først af og kunde bekræfte, at Formandens Fremstilling var ganske korrekt. Ikke alene første Gang, Udvalget var til Møde efter Byraadsmødet, blev Forbindelsen med Byen nævnet, enten ved en Sidelinie eller ved Forlængelse af Sporvejen, men der havde ikke været ret mange Møder, uden at dette Forhold var blevet fremstillet, saa det stod klart for Taleren, at det var Selskabets Pligt at fremme denne Sag, naar Tiden dertil var inde. Taleren kunde derfor ikke se, at Udvalget skulde have forsømt noget, da Byraadets Krav var blevet fremført, hvor de skulde.

Mikael Johansen antog, at det, der stod i "Politiken", vel ogsaa havde staaet i "Demokraten". Det glædede Taleren, at Formanden havde haft Ret i, at Byraadets Betingelser var meddelt paa rette Sted og tilført Banens Forhandlingsprotokol. Formanden havde maaske nok Ret i, at der intet stod om, at der skulde være en Endestation ved Vennelyst, men dette fremgik dog tydeligt af Forhandlingen i det paagældende Byraadsmøde. Navnlig Hr. Magnus Nielsen havde stærkt fremhævet det, og det var blevet gentaget af flere Talere, blandt andet af Hr. N. Joh. Laursen. Naar Byraadet havde tegnet den store Garantium, var det under den bestemte Forudsætning, at Banen fik Forbindelse med den nordre Bydel. I Virkeligheden vilde det være ganske urimeligt at føre Banen ud til Mølleengen. Banens Endestation kunde lige saa godt ligge ved Vennelyst eller Havnen som i Mølleengen. Taleren vilde da henstille til de 4 Medlemmer af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse, som fik med Sagen at gøre, at de sørgede for, at Banen fik saa god Forbindelse med den nordre Bydel som muligt, derved at der kom en Station og helst Endestationen i denne Bydel. Under alle Omstændigheder maatte der en Forbindelse til den nordre Bydel, hvis Endestationen skulde lægges i Mølleengen.

P. Jensen var glad ved, at Formanden havde faaet opklaret, at han var optraadt korrekt med Hensyn til at meddele Byraadets Betingelser for Garantitegningen. Foranledningen til Talerens Forespørgsel havde været Hr. Jakob Jensens Udtalelse om, at Banen ingen Forpligtelse havde til at gennemføre Sidelinien til den nordre Bydel. Det undrede Taleren, at Formanden, naar han vidste, at Baneudvalget førte en Forhandlingsprotokol, og at han ikke havde gjort sig Skyld i nogen Ukorrekthed, ikke havde meddelt, at Byraadets Tilbud og Vilkaarene derfor var blevet tilført denne Forhandlingsprotokol. Da man altsaa nu vidste, at Selskabet havde Forpligtelse til at skaffe den omtalte Forbindelse, kunde man imidlertid være tilfreds.

Formanden bemærkede, at Koncessionen med Hensyn til Banens Endepunkter ikke kunde meddele Tilladelse til andet end at føre Banen fra Aarhus til Randers. En Drøftelse i Øjeblikket af Spørgsmaalet om en Station ved Vennelyst førte ikke til noget.

Harald Jensen bemærkede, at Hr. Mikael Johansen havde udtalt sig paa en Maade, som om der i Byraadet var Modstandere af at faa en Station i den nordre Bydel, hvilket ikke var Tilfælde. Tværtimod havde alle i det paagældende Møde været enige om saa vidt muligt at søge skabt saa god Forbindelse mellem Banen og den nordre Bydel, som det var muligt.

Mikael Johansen var glad ved, at der ikke fandtes nogen Modstander af at faa Forbindelse mellem Banen og den nordre Bydel. Dog kunde han ønske, at Hr. Harald Jensen vilde tage Ordene "saa vidt muligt" tilbage.

Harald Jensen vilde dog bibeholde Ordene "saa vidt muligt", da de tekniske Vanskeligheder for en Station ved Vennelyst var saa store, at de næppe lod sig overvinde. Derimod var der ingen tekniske Vanskeligheder forbundet med at faa Sporvejen ført op til Stationen paa Christiansbjerg, saaledes at Banen derved kunde faa Forbindelse med Byen. Om der kunde findes andre Veje til at skabe Forbindelsen, skulde Taleren ikke udtale sig om.

Formanden erindrede om, at Byraadet netop havde stillet Kravet om, at Banen skulde føres til Mølleengen, i Spidsen.

Jakob Jensen havde det moret at høre den Diskussion, der var blevet ført om Banen i det sidste Par Møder. Dog syntes Taleren, at andre Medlemmer maatte føle sig pinligt berørt af Diskussionen. Det forbavsede Taleren, at det skulde have været hans Udtalelse, der havde foranlediget Hr. P. Jensens Forespørgsel til Formanden, da han havde faaet den Opfattelse, at Foranledningen var givet af Hr. Mikael Johansen, der ønskede at holde en lille Valgtale. Selv om de Herrer P. Jensen, P. Petersen og Mikael Johansen kæmpede drabeligt for den nordre Bydel, saa havde Byraadets øvrige Medlemmer dog ogsaa nogen Kærlighed til den, selv om de skulde fordeles paa den øvrige By. I sidste Møde havde Taleren i Virkeligheden indskrænket sig til at referere, hvad Banebestyrelsens Formand havde udtalt, og at han havde refereret korrekt, vilde Hr. Magnus Nielsen sikkert bekræfte. Taleren havde saaledes ingen Skyld i den stedfundne Debat. Da der i sin Tid var Tale om, hvor Banen bedst kunde føres ind i Aarhus, blev det overdraget Stadsingeniøren at finde den bedste Løsning paa at faa Banen ført ind Nord fra, saaledes at Stationen kunde komme til at ligge i den nordre Bydel. De af Stadsingeniøren forelagte Planer viste

imidlertid, at en Løsning af dette Spørgsmaal efter Stadsingeniørens Mening var en Umulighed ; om Banens Ingeniør kunde finde en Løsning var muligt, hvilket Taleren ogsaa havde peget paa i sidste Møde. Taleren troede det dog ikke. Skulde Endestationen være ved Vennelyst, maatte i hvert Fald næsten hele Anlægget sløjfes, hvad vist ingen vilde anse for heldigt for den nordre Bydel. Hvilke Forpligtelser med Hensyn til en Sidelinie til den nordre Bydel man end mente hvilede paa Baneselskabet, saa kunde dette dog vist i Henhold til saavel Koncessionsbegæringen som Koncessionsprojektet og de vedtagne Love for Selskabet juridisk set frigøre sig derfor.

Taleren skulde som udtalt i sidste Møde bestræbe sig for, at der kunde blive saa god Forbindelse med den nordre Bydel som muligt, men mere end der var muligt, kunde der selvfølgelig ikke gøres. Det var kedeligt, at de Herrer Mikael Johansen og P. Jensen ikke havde Sæde i de Udvalg, der havde med Banen at gøre, men det kunde Taleren ikke gøre ved. De 4 Byraadsmedlemmer, som var i disse Udvalg, havde ikke nogen Særkærlighed for nogen Del af Byen, men kunde alle se saa stort paa det, at de kunde se nogle Aar ud i Fremtiden og forberede Banesagen saaledes, at den kunde falde sammen med andre gode Udvidelser af Byen. Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse var ogsaa kommet i rette Tid med Ringbanen, saaledes at den elektriske Bane maatte tage Hensyn til den. I det hele taget havde Taleren den Erfaring fra Arbejdet i Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse, at dets Medlemmer arbejdede godt sammen og kunde se stort paa Tingene, hvad den nordre Bydel med Hensyn til Banespørgsmaalet mulig vilde være bedre tjent med end nogle mente, at det nu saa ud til. Tanken havde som bekendt været at føre Banen ind over de nordvestlige Arealer, saa de Mænd, der arbejdede for den nordlige Bydel burde virke for, at der blev opført Virksomheder paa disse Arealer. Dermed vilde den nordre Bydel være vel tjent. Det bedste vilde være at følge Formandens Raad om at give Tid, for selv om der muligvis hos Banens Ledelse skulde være Tendens til at se at komme uden om Byraadet, hvad Taleren dog ikke troede, saa kunde dette næppe lade sig gøre. Paa den anden Side skulde man heller ikke rejse for stærk en Bevægelse for, at Banen selv skulde skabe Forbindelsen med den nordre Bydel, da Sporvejsselskabet havde mindst lige saa stor Interesse i Sagen. Kunde man formaa Sporvejsselskabet til at lægge Spor op til Stationen, havde man den bedste Forbindelse, der kunde faas. Men kunde dette ikke lade sig gøre, maatte Banebestyrelsen i Forbindelse med Byraadet finde paa Raad.

Formanden hævdede overfor Hr. Jakob Jensen, at der intet modstridende var mellem

Koncessionens Ordlyd og Forpligtelserne mellem Kommunerne.

P. Jensen syntes, at Hr. Mikael Johansens Valgtale, som Hr. Jakob Jensen havde udtrykt sig, var lidt kort, hvorimod Hr. Jakob Jensens Tale var betydelig længere. Hr. Jakob Jensen havde oplyst, at der efter Baneudvalgets Sigende intet skriftligt skulde foreligge angaaende Byraadets Vilkaar; det var imidlertid nu klarlagt, at Vilkaarene var tilført Banens Forhandlingsprotokol. Skulde den nordre Bydel have sine Kunder kørt ud i Mølleengen, vilde den være meget daarlig tjent dermed. Taleren vidste ikke, hvad Hr. Jakob Jensen mente med Anlæg af Virksomheder paa de Jorder, hvorover Banen skulde føres, men det var klart, at Byraadets Betingelser for Garantitegningen ikke kunde annulleres.

Mikael Johansen havde ikke tænkt at holde nogen Valgtale, men maatte dog bemærke, at skulde hans Udtalelser anses for en Valgtale, havde han dog haft den Fordel at blive hørt i Ro. Talerens Hensigt havde været at vinde Hr. Jakob Jensen for sin Tanke, da han vidste, at var Hr. Jakob Jensen først vundet, saa vilde og kunde han udrette meget. Det var for Taleren et stort Spørgsmaal, om de 4 Byraadsmedlemmer, der sad i Baneudvalget, var enige i alt muligt, f. Eks. om hvor Pengene skulde skaffes fra.

Jakob Jensen bemærkede, at Hr. Mikael Johansen smigrede ham og satte ham langt over sine Partifæller.

Formandens Meddelelse toges til Efterretning. Andragendet tilstilles foreløbig Byraadets Delegerede i Besigtigelseskommissionen, derefter eventuelt Banebestyrelsen.

Uddrag fra byrådsmødet den 17. maj 1923 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 191-1913)

Indstilling angaaende Ansættelse af en 2. Desinfektør ved Marselisborg Hospital .

Sygehusudvalget indstiller følgende Funktionærer ved Hospitalet:

1. Torkel Borre.
2. Theodor Nielsen.
3. Marius Olsen.

Amtslægen indstiller:

1. 3. Desinfektør Georg Pedersen.

2. Opsynsmand Marius Christensen.

K. Mousten forelagde Sagen. Udvalget havde tænkt at besætte Pladsen med en af Hospitalets Folk, men Amtslægen vilde ikke gaa med dertil, hvorfor Pladsen blev opslaaet, og der indkom over 200 Ansøgninger. Ved et Møde med Amtslægen forsøgte man af faa en fælles Indstilling, men det lykkedes ikke, hvorfor der forelaa 2 Indstillinger. Udvalget var enigt om at anbefale Portør Marius Olsen til Ansættelse under Forbehold af Epidemikommissionens Godkendelse.

Marius Olsen ansattes.

